

Стоматологія

УДК 616.31+371.212

Бублій Т.Д., Сідаш Ю.В.

ПОШИРЕНІСТЬ ТА ІНТЕНСИВНІСТЬ КАРІОЗНОГО ПРОЦЕСУ СЕРЕД ВІТЧИЗНЯНИХ ТА ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

ВДНЗУ "Українська медична стоматологічна академія", м. Полтава

В статті представлені дослідження з визначення поширеності та інтенсивності каріозного процесу серед студентів перших курсів медичного, стоматологічного факультету та факультету підготовки іноземних студентів ВДНЗУ «УМСА», м. Полтава. Встановлено високий рівень поширеності карієсу серед вітчизняних студентів, що на 29 % більше, ніж серед іноземних студентів. Середнє значення індексу КПУ серед вітчизняних студентів у 1,7 рази більше даного показника серед іноземців. При вивченні структури індексу КПУ, виявлено, що перевищує кількість заплomboваних зубів «П». Кількість видалених зубів «В» серед іноземних студентів в 1,4 рази вища. Значення гігієнічного індексу відповідало задовольному стану гігієни.

Ключові слова: поширеність карієсу, інтенсивність карієсу, гігієна порожнини рота.

Вступ

Рівень здоров'я – це один з основних критеріїв економічного, соціального і культурного розвитку країни. Величезна кількість досліджень підтверджує залежність частоти стоматологічних захворювань від певного способу життя, рівня гігієни, культури та освіти людини [6,9]. Вивчення стоматологічного статусу студентів є актуальним завданням стоматології, так як їх здоров'я має велике соціально-медичне значення. Початковий період навчання всіх студентів-медиків характеризується дестабілізацією фізіологічних функцій, значним нервово-психічним напруженням, підвищенням рівня захворюваності, що призводить до порушення механізмів адаптації. Підвищення вимог до підготовки фахівців і постійно зростаюча інтенсивність навчального процесу вимагають підвищеної уваги до здоров'я студентів - головного резерву висококваліфікованих фахівців [2,3,4]. Тому порівняльна характеристика стоматологічного статусу вітчизняних та іноземних студентів сприятиме розробці диференційованого підходу до розробки нових схем лікувально-профілактичних заходів при хворобах твердих тканин зуба, а також удосконалення диспансерного методу обслуговування таких пацієнтів [5,9].

Мета дослідження

Визначення поширеності та інтенсивності каріозного процесу серед студентів перших курсів медичного, стоматологічного факультету та факультету підготовки іноземних студентів ВДНЗУ «УМСА», м. Полтава та його порівняльна характеристика.

Об'єкти і методи дослідження

Проведено загальноприйняте клінічне стоматологічне обстеження 554 (100%) вітчизняних студентів, серед яких 240 (43,32%) юнаків, 314 дівчат (56,68%). Середній вік обстежених становив 17,8 років. 74 іноземних студентів, з них 66 (89%) чоловіків та 8 (11%) жінок віком від 17 до 29 років. Середній вік обстежених становив 20,8. Стан твердих тканин зубів вивчали за показниками поширеності карієсу, індексу інтенсивності (КПВ), визначали гігієнічний індекс (ГІ), розраховували за J.C.Green, J.R.Wermillion (OHI-S, 1964). Статистичну обробку результатів досліджень здійснювали за допомогою загальноприйнятих методів варіаційної статистики [8].

Результати дослідження та їх обговорення

Детальне клінічне дослідження стану твердих тканин зубів показало різницю в поширеності карієсу серед мешканців різних країн. Так, величина даного показника складала $96 \pm 0,89\%$ серед вітчизняних студентів, що в 1,3 рази більше, ніж серед іноземців (табл.1). Привертає увагу той факт, що відсоток стоматологічно здорових студентів іноземців становить $20,27\% \pm 0,74\%$, що в 6,7 рази більше, ніж серед мешканців України, де цей показник дорівнював лише $3,3\% \pm 0,19\%$. Ми оцінили також інтенсивність каріозного процесу. Середнє значення індексу КПВ серед вітчизняних студентів дорівнювало $5,2 \pm 0,2$, що в 1,7 рази більше даного показника серед іноземців 2,97. Проведене нами раніше дослідження показало достовірні відмінності в інтенсивності карієсу між чоловіками та жінками, тому ми порівняли дані показники серед чоловіків [1,7]. Кіль-

кість зубів, уражених карієсом, на одного обстеженого складало $2,75 \pm 0,2$ та $4,7 \pm 0,17$ серед іноземців та мешканців України відповідно. Для більш детальної характеристики інтенсивності карієсу ми розділи досліджуваний контингент на 4 групи в залежності від значення індексу КПВ (рис.1). Інтерпретування індексу здійснювалося наступним чином: 0,2-1,5 - «дуже низька» інтенсивність; 1,6-6,2 - «низька»; 6,3-12,7 - «середня», 12,8-16,2 - «висока». Аналіз отриманих даних за індексом КПВ показав, що інтенсивність ураження карієсом зубів серед студентів знаходиться в межах середнього рівня по Україні. Виявилось, що майже половина обстежених вітчизняних та іноземних студентів мають низький рівень інтенсивності карієсу, маючи від 3 до 6 уражених зубів (рис.1).

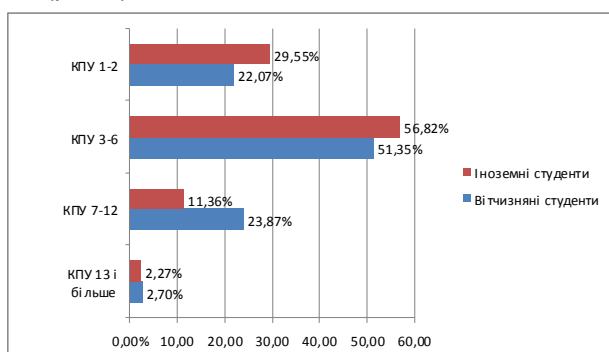

Рис.1. Рівень інтенсивності карієсу серед обстеженого контингенту.

Так, до другої групи увійшли 56,82% іноземних та 51,35% вітчизняних студентів. Менш чисельною виявилась перша група, індекс КПВ < 2 реєстрували у $29,55 \pm 0,67$ іноземців та у 22,07% вітчизняних студентів ($p < 0,05$). Досить нерівномірний розподіл обстежених зафіксований в третій групі. Індекс КПВ < 6 визначався в 2,2 рази частіше серед вітчизняних студентів. Тобто, 23,87% співвітчизників мають індекс КПВ вище за середній. Висока інтенсивність карієсу зафіксована у незначній кількості обстежених. Лише 2,7% вітчизняних та 2,27% іноземних студентів мали значення КПВ вище за 13.

Таким чином, дуже низьку поширеність карієсу мають на 6,52% більша кількість іноземців. У 23,87% вітчизняних студентів індекс КПВ перевищує 6 зубів.

Розглядаючи структуру індексу КПВ, слід відзначити, що серед вітчизняних та іноземних студентів переважає кількість запломбованих зубів («П»). Так, серед іноземців «П» становить $1,26 \pm 0,20$, а серед співвітчизників $3,46 \pm 0,18$. Кількість видалених зубів («В») внаслідок ускладненого карієсу серед іноземних студентів вища і становить $(0,51 \pm 0,19)$. Тоді як у вітчизняних студентів «В» дорівнює $(0,36 \pm 0,12)$, ($p < 0,001$). Кількість каріозних зубів («К») в обох обстежених групах суттєво не вирізнялась.

Аналіз частоти каріозного процесу зубів верхньої (рис.2) та нижньої (рис.3) щелеп показав,

що практично у кожного вітчизняного студента зустрічається ураження перших молярів нижньої щелепи, що в 1,5 разу частіше ніж відповідних зубів верхньої щелепи і в 1,3 разу більше ніж других молярів нижньої щелепи.

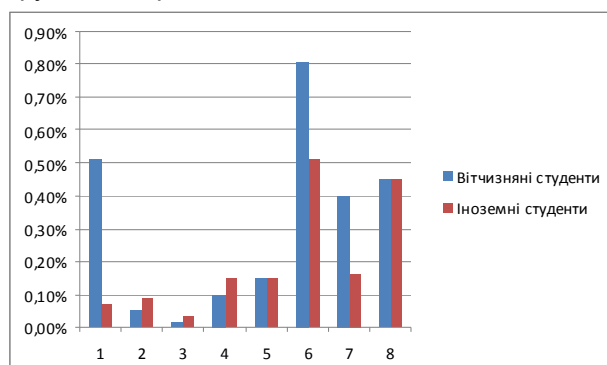

Рис. 1 Частота каріозного процесу зубів верхньої щелепи

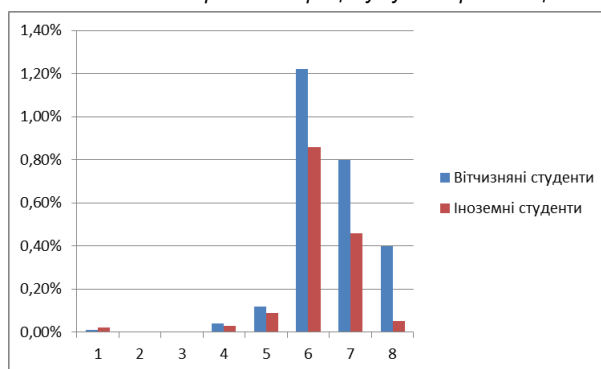

Рис. 2 Частота каріозного процесу зубів нижньої щелепи

Крім цього виявлено, що в третій молярах нижньої щелепи в 2,4 рази частіше виявлявся каріозний процес у співвітчизників в порівнянні з відповідними показниками іноземців. Слід зазначити, що в 45% випадків наявність каріозного процесу реєструвалася в третій молярах верхньої щелепи з однаковою частотою як вітчизняних, так і у іноземних студентів. Ураження премолярів верхньої та нижньої щелеп з однаковою частотою реєструвалось в обох досліджуваних групах. У вітчизняних студентів відмічалась тенденція до збільшення кількості запломбованих центральних різців верхньої щелепи, що в 5 раз більше, ніж у іноземців. Найбільш стійкими до виникнення карієсу були фронтальні зуби нижньої щелепи в обох досліджуваних групах.

Таким чином, при проведенні карієспрофілактичних заходів особливу увагу слід приділяти першим молярам нижньої щелепи, верхнім центральним різцям у вітчизняних студентів та третім молярам верхньої щелепи у іноземців.

Ряд авторів [4,5,6] надають переважну роль гігієні порожнини рота у виникненні запальних захворювань тканин пародонту. Слід зауважити, що гігієна порожнини рота у обстеженого нами контингенту відповідала невисокому рівню. Так, середні значення гігієнічного індексу коливались в межах $1,12 \pm 0,08$, що відповідає задовільному стану гігієни.

Необхідно відмітити, що 32,6% студентів регулярно чистять зуби і мають гарний гігієнічний показник, 43,47% - задовільний, а решта 23,9% - незадовільний і поганий. Статистичної різниці між показниками гігієнічного індексу серед студентів різних факультетів не зафіксовано (табл.1).

Отримані дані вказують на необхідність проведення цілеспрямованої санітарно-просвітницької роботи, закріплення звички ретельного догляду за порожниною рота та підвищення мотивації молодих осіб до збереження стоматологічного здоров'я.

Таблиця 1
Показники поширеності та інтенсивності карієсу, рівня гігієни порожнини рота вітчизняних та іноземних студентів (%), $M \pm m$

	Іноземні студенти	Вітчизняні студенти
Поширеність карієсу (%)	96%±0,8	67%±2,11%*
КПВ ($M \pm m$)	5,2±0,2	2,97±0,17*
ГИ($M \pm m$)	1,12±0,03	1,34±0,08

Примітки: * $p < 0,05$ - вірогідність відмінностей до показників іноземних студентів

Висновки

Таким чином, розповсюдженість карієсу серед вітчизняних студентів складає $96 \pm 0,89\%$, що на 29% більше, ніж серед іноземних студентів. Середнє значення індексу КПВ серед вітчизняних студентів дорівнювало $5,2 \pm 0,2$, що в 1,7 рази більше даного показника серед іноземців. 23,87% співвітчизників мають індекс КПВ вище за середній. Аналізуючи структуру індексу КПВ, переважає кількість заплomboваних зубів («П»). Кількість видалених зубів («В») серед іноземних студентів в 1,4 рази вища і становить $(0,51 \pm 0,19)$. Значення гігієнічного індексу відповідало задовільному стани гігієни.

Література

- Бублій Т.Д. Поширеність стоматологічних захворювань у студентів стоматологічного та медичного факультетів / Т.Д. Бублій, Ю.В. Сідаш, А.І. Шарун // Нові технології в стоматології: Всеукраїнська студентська наукова конференція: тези доп. – Полтава, 2013. – С. 16-17.
- Бучок Р.А. Поширеність некаріозних уражень твердих тканин зубів серед студентської молоді та причинно-наслідкові зв'язки

- їх виникнення / Р.А. Бучок, О.Б. Беліков // Буковинський медичний вісник. – 2012. – Т. 16, №4 (64). – С.26-29.
- Гонтарь Е.А. Изучение влияния психосоматического статуса на интенсивность кариеса зубов / Е.А. Гонтарь, А.Е. Гаврилов // Вісник стоматології. – 2008, №1. – С. 25.
- Иванова Ж.В. Распространенность, интенсивность и особенности течения заболеваний пародонта у лиц молодого возраста / Ж.В. Иванова // Современная стоматология. – 2002. – №4. – С.28-30.
- Медведева М.Б. Поширеність та інтенсивність гострого початкового карієсу, сучасні методи його профілактики та лікування в осіб молодого віку: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мед. наук: спец. 14.01.22 "Стоматологія" / М.Б. Медведева. – К., 2006. – 19 с.
- Петрушанко Т.О. Епідеміологія захворювань у осіб молодого віку / Т.О. Петрушанко // Український медичний альманах. – 2000. – Т.3, №2. – С.204-207.
- Сідаш Ю.В. Епідеміологічне дослідження стоматологічного статусу студентів / Ю.В. Сідаш, Л.И. Островська, Т.Д. Бублій // Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. – 2013. – Т.13, вип. 2 (42). – С.62-64.
- Славин М.Б. Методы системного анализа в медицинских исследованиях. – М.: Медицина, 1989. – 302 с.
- Улитовский С.Б. Международный опыт по оценке роли профилактики стоматологических мероприятий и гигиенических мероприятий, как неотъемлемой ее части / С.Б. Улитовский // Новое в стоматологии. – 2002. – №6. – С.120-124.

Реферат

РАСПРОСТРАНЕННОСТЬ И ИНТЕНСИВНОСТЬ КАРИОЗНОГО ПРОЦЕССА СРЕДИ ОТЕЧЕСТВЕННЫХ И ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ-МЕДИКОВ

Бублій Т.Д., Сідаш Ю.В.

Ключевые слова: распространенность кариеса, интенсивность кариеса, гигиена полости рта.

В статье представлены исследования по определению распространенности и интенсивности кариозного процесса среди студентов первых курсов медицинского, стоматологического факультета и факультета подготовки иностранных студентов ВДНЗУ «УМСА», г. Полтава. Установлен высокий уровень распространенности кариеса среди отечественных студентов, что на 29% больше, чем среди иностранных студентов. Среднее значение индекса КПУ среди отечественных студентов в 1,7 раза больше данного показателя среди иностранцев. При изучении структуры индекса КПУ выявлено, что превышает количество запломбированных зубов «П». Количество удаленных зубов «В» среди иностранных студентов в 1,4 раза выше. Значение гигиенического индекса соответствовало удовлетворительному состоянию гигиены.

Summary

PREVALENCE AND INTENSITY OF CARIES PROCESS AMONG NATIVE AND FOREIGN MEDICAL STUDENTS

Bubliy T.D., Sidash Yu.V.

Keywords: prevalence of caries, intensity of caries, oral hygiene.

This research paper presents the study aimed to determine the prevalence and intensity of caries process among first year students of the medical, dental faculties and the preliminary faculty for foreign students of the Ukrainian Medical Dental Academy, Poltava, and to compare their characteristics. It has been found out the native students demonstrate higher prevalence of dental caries which by 29% compared with that in the foreign students. Mean index of caries prevalence among the native students exceeds this index of the foreigners in 1.7 times. Analysis of the structure of the DNFT indices has shown the prevalence in the number of filled teeth ("F"). The number of missed teeth ("M") among the international students is 1.4 times higher. The values of oral hygiene index correspond to satisfactory conditions of hygiene.